

Ministerie van EL&I
Directoraat Generaal Energie, Telecom en Markten
Directie Energiemarkt

Lange Houtstraat 2
2511 CW Den Haag

T. 070 311 43 50
F. 070 311 43 51
info@energie-nederland.nl
www.energie-nederland.nl
KvK Arnhem 09175066

Ons Kenmerk

Behandeld door Mw. mr. E.J.G. Wassenaar

Telefoon

E-mail ewassenaar@energie-nederland.nl

Datum 14 maart 2012

Onderwerp Reactie op consultatie wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet (STROOM1)

Graag maakt Vereniging Energie-Nederland, de brancheorganisatie van energiebedrijven (producenten, handelaren en leveringsbedrijven) gebruik van de gelegenheid haar visie te geven op het concept wetsvoorstel en concept Memorie van Toelichting, ook wel aangeduid als STROOM1. Tevens willen wij enkele overwegingen meegeven vooruitlopend op de nog te ontwerpen wetsvoorstellen die deel uitmaken van de wetgevingsagenda STROOM en daaruit voortvloeiende lagere regelgeving.

Ad artikel I, onderdeel D: Het marktmodel moet toekomstbestendig zijn. Van belang daarbij is dat wordt toegewerkt naar een marktmodel waarin alle vormen van elektriciteitsproductie (zowel centraal als decentraal) op basis van een level-playing-field met elkaar concurreren.

Het marktmodel dient de inpassing van DCO te faciliteren, maar niet te stimuleren. Het stimuleren van DCO via het marktmodel door middel van (meer mogelijkheden tot) saldering leidt tot allerlei marktversturende effecten en verkeerde prikkels en is om die reden geen structurele oplossing met het oog op de inpassing van DCO.

- a. Energieleveranciers hebben als "programmaverantwoordelijke" de wettelijke taak om ervoor te zorgen dat er altijd voldoende elektriciteit beschikbaar is op het net. Met andere woorden, dat productie en verbruik op elk moment van de dag op elkaar aansluiten. Dit betekent concreet dat energieleveranciers ervoor moeten zorgen dat er enerzijds voldoende productiecapaciteit is en anderzijds dat het energieverbruik van consumenten correct wordt voorspeld. Consumenten die zelf elektriciteit opwekken betalen geen vergoeding voor de programmaverantwoordelijkheid, terwijl ze hierop wel aanspraak maken. Op de momenten dat er geen decentraal opgewekte elektriciteit beschikbaar is (als het bijvoorbeeld niet waait of als de zon niet schijnt), moet de leverancier namelijk wel zorgen voor voldoende back-up capaciteit zodat de consument altijd beschikking heeft over elektriciteit. Daarnaast heeft de leverancier ook voor consumenten die zelf energie opwekken de verplichting om het verbruik te voorspellen. Op dit moment wordt de door consumenten decentraal opgewekte elektriciteit niet gemeten waardoor de het voor deze groep moeilijk is het verbruik te voorspellen en de programmaverantwoordelijkheid goed in te vullen. Met groei van decentrale opwekking, bijvoorbeeld door stimuleringsmaatregelen zoals voorliggend wetsvoorstel, komt de programmaverantwoordelijk van leveranciers door deze ongunstige effecten van de huidige salderingsregeling onder extra druk te staan.
- b. Wanneer men saldeert betaalt men geen systeemdiententarium meer over de gesaldeerde elektriciteit en dus niet voor de kosten van flexibiliteit (regel- en reservevermogen). Dit terwijl juist een toename van decentrale opwek vraagt om meer flexibiliteit (en dus meer systeemdiensten) in het net.
- c. Saldering geeft de verkeerde prikkels aan de "prosumert" en staat het ontwikkelen van "demand response" (het beïnvloeden van de vraag dmv prijsprikkels met het doel het energiesysteem in balans te houden) in de weg. Dit terwijl men het er sectorbreed over eens is dat de ontwikkeling van "demand response" essentieel is om grootschalige inpassing van duurzame, niet-stuurbare, opwek te faciliteren.

Wij zouden graag zien dat bovenstaande overwegingen expliciet in de Memorie van Toelichting worden meegenomen inclusief een expliciete uitspraak dat de salderingsregeling slechts van tijdelijke aard kan zijn en geen structurele oplossing vormt met het oog op grootschalige inpassing van DCO. Wij achten het wenselijk dat energieleveranciers een vergoeding kunnen vragen voor de programmaverantwoordelijkheid van decentraal opgewekte energie. Op middellange termijn zou men er ook naar moeten streven om de tijdsperiode waarover gesaldeerd kan worden te beperken, zodat de netto consumptie/productie tegen de juiste prijs wordt afgerekend.

Ad artikel I, onderdeel E: Het huidige reguleringskader werkt tot op heden goed, ondanks de toename van de capaciteitsvraag door duurzame energie. De Nederlandse netwerken functioneren goed. Er zijn weinig storingen in het netwerk en de betrouwbaarheid van de netwerken is hoog. Dit terwijl de tarieven zo laag mogelijk worden gehouden door de NMa. De kosten moeten scherp in de gaten

worden gehouden, want de klanten betalen hier immers voor. Daarom moet zeker worden gesteld dat de netbeheerder zo efficiënt mogelijk werkt.

Nuttig bij de regulering is om te kijken naar de totale kosten van een investering op de langere termijn. Er moet een evenwichtige keuze gemaakt worden tussen kostenefficiënte investeringen en het behouden van een betrouwbare energievoorziening. Uiteindelijk gaat het om zo laag mogelijke maatschappelijke kosten. Lagere investeringskosten door netbeheerders moeten er niet toe leiden dat ergens anders kosten veroorzaakt worden. Winst die door de netbeheerders behaald wordt, moet gebruikt worden om de noodzakelijke investeringen in het net te doen.

Anders dan in de concept Memorie van Toelichting wordt betoogd is Energie-Nederland van mening dat het beoordelingskader voor de vaststelling van de transporttarieven met deze wetswijziging veel minder duidelijk/transparant wordt. Inherent aan het voorstel is een onwenselijk en niet toegestaan gebrek aan scheiding van de verantwoordelijkheden van de NMa en de Minister. De taken en bevoegdheden van de NMa staan duidelijk verwoord in het derde pakket. De Minister moet daarvan op grond van het derde pakket, onafhankelijke regulator, verre blijven.

Het risico van onduidelijke scheiding van verantwoordelijkheden ontstaat wanneer de Minister niet vooraf een helder voorzieningszekerheid- en duurzaamheidskader neerzet richting NMa, maar achteraf de tariefregulering probeert bij te sturen. De wijzigingen bieden dan ruimte om invloed uit te oefenen op het exclusieve reguleringsdomein van de NMa. Hiermee zou nog meer onzekerheid over de toekomstige hoogte van de transporttarieven ontstaan en over de scheidslijn tussen het gereguleerde en commerciële domein. De criteria voorzieningszekerheid en duurzaamheid moeten daarom vooraf worden bepaald (gedefinieerd), zo meetbaar mogelijk.

Het is niet aan de Minister om in wetgeving vast te leggen wat een redelijk rendement is. Het vaststellen van tarieven en bijbehorende redelijke rendementen is de exclusieve taak van de NMa. De toevoeging is ons inziens overbodig omdat de NMa nu immers al bepaalt wat een redelijk rendement is. De toevoeging zou alleen nuttig zijn wanneer vervolgens duidelijk werd gedefinieerd wat een redelijk rendement is. Maar juist daarover heeft het CBb bepaald dat het Ministerie hiertoe niet bevoegd is.

Ad artikel I, onderdeel F: Zie opmerkingen gemaakt ad artikel I, onderdeel E

Ad artikel II, onderdeel B: In de concept Memorie van Toelichting wordt in §2.4 alleen gesproken over netbeheerders en niet over gasopslagbedrijven en LNG-bedrijven. Het is wenselijk de toelichting aan te vullen.

Ad artikel II, onderdeel C: Bij het opstellen van de ministeriële regeling moet bedacht worden dat de eisen die gesteld worden aan het gas (op de entry-punten) geen beperking zijn voor de ontwikkeling van Nederland als gasrotonde waarbij tegelijkertijd rekening moet worden gehouden met de eisen die

gebruikers stellen aan de samenstelling van het gas (op hun aansluiting). Gas vanuit het buitenland kan een andere samenstelling hebben dan gas dat gewonnen wordt op Nederlands grondgebied, maar ook de velden binnen het Nederlandse concessiegebied bevatten gassen met een breed pallet aan samenstellingen. Voorkomen moet worden dat Nederland met het stellen van te stringente invoedvoorwaarden een eiland wordt binnen Europa.

Op grond van de voorgestelde wijziging van artikel 10 van de Gaswet (door toevoeging van lid d) krijgt de netbeheerder van het landelijke gastransportnet ('netbeheerder') de mogelijkheid om gas te weigeren dat niet aan (nog nader te bepalen) invoedspecificaties voldoet. Ook is de netbeheerder niet zonder meer gehouden om dit zogenaamde 'off spec' gas zodanig te wijzigen dat het uiteindelijk wel voldoet aan de aflever/toepassingspecificaties en geaccommodeerd kan worden in het Nederlandse gastransportnet. Ons is verder niet duidelijk hoe de regionale netbeheerder de taak om gas dat niet aan de aflever/toepassingspecificaties voldoet te weren dient te vervullen en wat de consequenties zijn wanneer hij zijn taak verzaakt. De verantwoordelijkheid voor het bewaken van de invoedspecificaties komt, volgens de concept Memorie van Toelichting, te liggen bij de 'invoeder' van gas.

In de concept Memorie van Toelichting wordt in § 2.1.5 gesteld dat de regionale netbeheerder geen mogelijkheid heeft om de gassamenstelling te bewerken. Dit is niet correct: net zoals de nationale netbeheerder kan ook de regionale netbeheer gas reinigen, mengen, etcetera, mits de juiste apparatuur voorhanden is. In diezelfde § 2.1.5. wordt dan ook gesteld dat een invoeder en een regionaal netwerkbedrijf (hiermee wordt – nemen wij aan - een netbeheerder of een tot diens groep behorend bedrijf bedoeld) tot overeenstemming kunnen komen om gas tegen een vergoeding te behandelen, zodat het ingevoerd kan worden op het gastransportnet. Bij zo'n overeenstemming kan het voorkomen dat de gasbehandelingsinstallatie niet bij de aansluiting van de invoeder staat, maar binnen het net van de netbeheerder. In dat geval stroomt gas dat niet aan de standaard specificaties voldoet door een klein stukje van het regionale net. In deze gevallen voorziet de voorgestelde regelgeving niet. Energie Nederland verzoekt de concept-tekst aan te passen op dit punt.

Op basis van de stelling dat de regionale netbeheerders geen mogelijkheid hebben om de samenstelling van gas te bewerken wordt bepaald dat voor groen gas de invoedspecificaties dezelfde zijn als de aflever/toepassingspecificaties. Eén van de parameters in de aflever/toepassingspecificaties voor aangeslotenen op het regionale net zal een Wobbe-band zijn. Gas ingevoerd vanuit het landelijk net en groen gas moeten beide binnen deze Wobbe-band blijven. Een afnemer die dichtbij een groen gas invoedpunt gevestigd is zal gas met een andere calorische waarde geleverd krijgen dan een afnemer die verder van een dergelijk invoedpunt gevestigd is. Een gevolg van deze ongelijkheid is dat een aantal afnemers minder of meer betalen dan zij geleverd krijgen. Energie-Nederland is dan ook van mening dat dit punt een oplossing verdient.

Ten aanzien van het voorgestelde artikel 10, lid 9: Zie opmerking onder B.

Ad artikel II, onderdeel D: Als invoeders voldoen aan de invoedspecificaties die gesteld worden in artikel 10, lid 3, onderdeel d mag verwacht worden dat de netbeheerder van het landelijk gastransportnet het gas kan bewerken, behandelen en mengen. Daarnaast heeft de landelijke netbeheerder de mogelijkheid om gas te weren dat niet aan de specificaties voldoet. De toevoeging “tenzij het redelijkerwijs niet kan worden gevergd” dient naar onze mening dan ook geschrapt te worden.

Het voorstel geeft voorts niet aan hoe dat wordt bepaald en door wie. Aangezien het de taak van de NMa is te toetsen op doelmatigheid van de kosten is het ons inziens dan ook aan de NMa en niet aan de landelijke netbeheerder om te bepalen of de kosten van maatregelen buitenproportioneel hoog zijn. Bij handhaving van het voorstel dient daarom naar onze mening toegevoegd te worden “naar het oordeel van de raad van bestuur (of: van de ACM)”.

Ad artikel II, onderdeel E: Onduidelijk is of de eisen (energie-inhoud, drukniveau en regio) genoemd in dit artikel bepalend/beperkend zijn voor de eisen die gesteld zullen gaan worden in de ministeriële regeling. Essentieel voor de sector is in ieder geval dat de variaties in en de variatiesnelheid van de gassamenstelling op de exitpunten (de aansluiting van de gebruiker) binnen bepaalde grenzen blijven. Energie-Nederland stelt daarom de volgende toevoeging aan artikel 11 voor: “In de ministeriële regeling zal in ieder geval worden opgenomen de maximale snelheid waarmee het Wobbe getal mag worden gewijzigd.”

Om duidelijk te krijgen of gasinstallaties/apparatuur het aangeboden gas op exits veilig en bedrijfszeker kan verbranden is het van belang dat de gasspecificaties op exits uitgebreid gedefinieerd worden. Graag overleggen wij nader met het ministerie over het vastleggen hiervan in de ministeriële regeling en in de codes. Belangrijke elementen hierbij zijn:

- a. de hoogte (MJ/m³) en de maximale snelheid van wijzigen van het Wobbe getal (in MJ/ m³/min)
- b. het methaangehalte
- c. de propaanequivalent
- d. het percentage H₂, CO, O₂ in het gas
- e. de maximale hoogte van de zwavelconcentratie (mg/m³)
- f. de maximale concentratie spoorelementen (Na, K, V, Pb, Zn, Ni, overige)
- g. stof in ppm
- h. de bandbreedte (als percentage) waarbinnen de hierboven genoemde parameters van gaskwaliteit kunnen wijzigen inclusief de maximale wijzigingssnelheid
- i. de frequentie waarmee schommelingen in deze kwaliteit te verwachten zijn

Ad artikel II, onderdeel F: Zie opmerking bij artikel I, onderdeel E.

Ad artikel II, onderdeel G: Zie opmerking bij artikel I, onderdeel E.